

Informacja o stanie rodziny w Gminie Bełchatów
(w tym tendencje i skala ubóstwa ze szczególnym uwzględnieniem rodzin
wielodzietnych)

I. POMOC SPOŁECZNA

Tabela 1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną przez GOPS – dział pomocy społecznej

Wyszczególnienie	Rok 2022		Rok 2023		Rok 2024	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	160	288	168	304	165	285
O liczbie osób:						
1	106	106	115	115	116	116
2	19	38	15	30	14	28
3	12	36	11	33	14	42
4	12	48	16	64	10	40
5	7	35	7	35	8	40
6 i więcej	4	25	4	27	3	19
w tym rodziny z dziećmi ogółem:	36	149	43	166	38	140
o liczbie dzieci:						
1	11	31	12	31	17	48
2	12	50	19	70	12	44
3	9	43	7	33	6	30
4	3	18	3	17	2	11
5	1	7	1	7	1	7
6	0	0	1	8	0	0
7 i więcej	0	0	0	0	0	0
Rodziny niepełne ogółem:	13	50	15	47	17	52
o liczbie dzieci:						
1	4	8	5	10	8	19
2	4	18	7	24	7	24
3	4	18	2	8	1	4
4 i więcej	1	6	1	5	1	5
Rodziny emerytów i rencistów ogółem:	20	32	26	35	33	39
o liczbie osób:						
1	12	12	20	20	28	28
2	5	10	4	8	4	8
3	2	6	1	3	1	3
4 i więcej	1	4	1	4	0	0

Rzeczywista liczba rodzin objęta pomocą, bez względu na rodzaj i formę świadczeń w 2024r. wynosiła **165** w tym **38** rodzin z dziećmi. W 2023r. wyniosła **168** rodzin, w tym **43** rodziny z dziećmi. W 2022r. wynosiła **160** - w tym **36** rodzin z dziećmi. W roku 2024,

porównaniu do 2023r., ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 3 rodziny. Zmniejszyła się również liczba rodzin z dziećmi (spadek o 5 rodzin w porównaniu do roku 2023). Przeważają rodziny z 1 dzieckiem (17 rodzin) oraz z 2 dziećmi (12 rodzin). Ogółem rodzin wielodzietnych, z 3 dzieci i więcej, w 2024r. było 9 rodzin, w 2023r. było 12, w 2022r. 13. Zauważamy w ostatnim roku spadek ilości rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy (zmniejszenie o 3 rodziny).

W grupie rodzin z dziećmi, objętych pomocą społeczną w 2024r. 17 rodzin to rodziny niepełne. W 2023r. takich rodzin było 15, a w 2022r. – 13. Zauważamy, że liczba rodzin niepełnych w latach 2021-2023 zmniejsza się.

Wśród świadczeń o charakterze pieniężnym i niepieniężnym, skierowanym do rodzin i osób samotnych, były świadczenia przyznawane w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” w postaci zasiłków celowych na zakup żywności oraz opłacenia posiłków dla dzieci i młodzieży w szkołach oraz dzieci w przedszkolach i żłobkach.

W ramach tego zadania w 2024r. wydatkowano kwotę – **109 135,80zł**, w 2023r. - **117 357,60zł**, a w 2022r. - **87 782,30zł**.

Na posiłki w placówkach oświatowych w 2024 r. wydatkowano kwotę **17 775,80zł** dla **38** dzieci, sfinansowano **3580** posiłków, w 2023r. wydatkowano kwotę **17 567,60zł** dla **47** dzieci, sfinansowano **3 883** posiłki, natomiast w 2022 r. wydatkowano kwotę **14 632zł** dla **44** dzieci, sfinansowano **3 702** posiłki. W roku 2024 zauważamy nieznaczne zwiększenie wydatków na zakup posiłków w szkołach i przedszkolach przy jednoczesnym zmniejszeniu się liczby dzieci korzystających z posiłków.

Zasiłki celowe na zakup żywności w roku 2024 otrzymało **161** osób z **93** rodzin, w roku 2023 otrzymały **202** osoby ze **104** rodzin, natomiast w roku 2022 otrzymały **173** osoby z **93** rodzin.

Rządowy program, przewidywał udzielenie wsparcia w postaci posiłku albo świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup żywności, osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Obliczenie kryterium dochodowego przedstawia się następująco:

Dla osoby samotnej – $1\,010\text{zł} \times 200\% = 2\,020\text{zł}$.

Dla rodziny czteroosobowej - $823\text{zł} \times 200\% = 1\,646\text{zł} \times 4 \text{ osoby} = 6\,584\text{zł}$.

Tabela 2. Tendencje i skale ubóstwa rodzin na przestrzeni 3 lat z uwzględnieniem rodzin wielodzietnych.

Rodziny, wyszczególnienie	2022	2023	2024
Ogółem korzystające z pomocy społecznej	160	168	165
Ubóstwo	116	116	109
Długotrwała lub ciężka choroba	107	110	118
Niepełnosprawność	82	92	89
Bezrobocie	55	66	54
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego	18	21	21
Alkohol	30	23	22
Liczba rodzin z dziećmi	36	43	38
Rodziny wielodzietne	13	12	9
Rodziny niepełne	13	15	17

Główne powody, z jakich rodziny korzystają ze społecznego wsparcia nie zmieniły się znacznie w porównaniu do poprzedniego roku. Należą do nich: długotrwała lub ciężka choroba – **118** rodzin (110 rodzin w 2023r. i 107 rodzin w 2022r.), ubóstwo – **109** rodzin (116

rodzin w 2023r. i 116 rodzin w 2022r.), niepełnosprawność – **89** rodzin (92 rodziny w 2023r. i 82 rodziny w 2022r.), bezrobocie – **54** rodziny (66 w 2023r. i 55 rodzin w 2022r.), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – **21** rodzin (21 rodzin w 2023r. i 18 rodzin w 2022r.).

Liczba rodzin i osób samotnie gospodarujących w 2024r., w których występuje problem alkoholowy to **22** (liczba osób w tych rodzinach to 24). Zauważamy zmniejszenie się ilości rodzin z problemem alkoholowym w porównaniu do roku 2022r. gdzie było 30 rodzin, a w roku 2023 - 23 rodziny.

Tabela 3. Karta Dużej Rodziny – realizacja GOPS dział pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób którym wydano kartę
2024	54	129
2023	122	279
2022	123	302

Karta Dużej Rodziny przysługuje wyłącznie rodzinom wielodzietnym z przynajmniej **trójką dzieci**, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymują kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności – dotyczy dzieci.

W 2024r. zauważany znaczne zmniejszenie ilości rodzin, które otrzymały KDR w porównaniu do 2022r. i 2023r. W roku 2022 i 2023 nastąpił znaczny wzrost ilości rodzin, którym wydano KDR; związane było to z uprawnieniem osób posiadających KDR do zamrożenia ceny prądu do limitu 3 MWh rocznie.

Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki oferują nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. Przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny”. Lista miejsc i wysokość zniżek jest dostępna na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, „empatia.mpips.gov.pl/web/piu/kdr” i jest aktualizowana na bieżąco.

Tabela 4. Liczba rodzin z którymi pracował asystent rodziny

Rok	Liczba rodzin	Liczba dzieci
2024	16	31
2023	13	29
2022	12	28

W 2024r. asystent rodziny zakończył pracę z 7 rodzinami, natomiast rozpoczął z 8 nowymi rodzinami. W jednym przypadku asystenta rodziny przydzielił rodzinie sąd.

Asystent rodziny obejmował wsparciem rodziny, w których powadzone były następujące działania: udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, instruktaż prawidłowego sprzątania mieszkania (sporządzenie rozkładu stałych czynności utrzymujących porządek w mieszkaniu, podział obowiązków na członków rodziny), trening kulinarny - zasady zdrowego żywienia, trening kompetencji w zakresie dbania o zdrowie (edukacja i trening w zakresie profilaktyki zdrowotnej i higieny, zasady pielęgnacji dzieci), edukacja w zakresie zachowania higieny (zasady przestrzegania higieny, choroby związane z zaniedbaniem higieny osobistej), edukacja w zakresie gospodarowania budżetem, analiza

dochodów i wydatków, planowanie i monitorowanie wydatków, nabywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi poprzez określenie stopnia ważności potrzeb, określenie niebezpieczeństwa (zobowiązania wynikające z podjęcia pożyczki gotówkowej, zakupów na raty itp.), porządkowanie dokumentacji, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc rodzinom w rozwiązywaniu problemów społecznych.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej tj. w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
3. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W roku 2024 w rodzinach zastępczych przebywało pięcioro dzieci oraz dwoje dzieci przebywało w Ośrodku Interwencyjno-Socjalizacyjnym w Bełchatowie.

Tabela 5. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Rok	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach tj. w Domu Dziecka lub OIS	Koszt gminy
2024	5	2	86 741,11 zł
2023	5	2	82 325,07 zł
2022	4	3	83 599,17 zł

Rodziny z terenu gminy Bełchatów korzystały z programu „Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020” (PO PŻ), Podprogram 2021-2022 Plus, który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W 2024 roku 96 rodzin (w tym 33 rodziny z dziećmi) uzyskało wsparcie w ramach tego Programu w formie paczek żywnościowych w dwóch dostawach żywności.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie po raz kolejny, w ramach współpracy z PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna w Bełchatowie uczestniczył w akcji „Energetyczny tornister”. W sierpniu 2024 roku, w ramach tej akcji wręczono plecaki wraz z wyposażeniem 17 najbardziej potrzebującym uczniom z terenu naszej gminy, którzy od września 2024r. rozpoczęli edukację w szkole podstawowej.

II. ŚWIADCZENIA RODZINNE, OPIEKUŃCZE i ALIMENTACYJNE

Tabela 6. Liczba zasiłków pieniężnych w latach 2022 - 2024

Wyszczególnienie	2022r.	2023r.	2024r.
Zasiłki rodzinne - liczba dzieci	441	338	208
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka - liczba dzieci	24	20	16
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka - liczba dzieci	35	29	24
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego - liczba dzieci	215	168	18
Dodatek z tytułu wielodzietności - liczba dzieci	78	78	46
Jednorazowa zapomoga tzw. „becikowe” – liczba dzieci	42	39	30

Świadczenie rodzicielskie – liczba rodzin	32	24	20
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego – liczba osób uprawnionych	46	40	37
Zasiłek pielęgnacyjny – liczba osób uprawnionych	293	325	346
Świadczenie pielęgnacyjne – liczba rodzin	62	65	65
Nowe świadczenie pielęgnacyjne - liczba osób			13
Jednorazowe świadczenie „Za życiem” – liczba dzieci	0	2	1
Świadczenie 500+ - liczba dzieci	2 459	2	8

Analizując powyższą tabelę możemy stwierdzić, że na przestrzeni trzech lat spada liczba dzieci, które otrzymują zasiłki rodzinne, zauważa się również spadek liczby dzieci, którym przyznano dodatki do zasiłków rodzinnych. Z roku na rok zmniejsza się liczba wypłaconych jednorazowych zapomóg tzw. „becikowych” oraz świadczeń rodzicielskich. Maleje pomoc w postaci świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Jest to zapewne spowodowane tym, że świadczenia alimentacyjne podobnie jak zasiłki rodzinne są uzależnione od dochodu. Dochody rodzin wzrastają co powoduje przekroczenie kryterium dochodowego określonego w ustawie.

Wzrasta natomiast liczba osób otrzymujących świadczenie pielęgnacyjne z tytułu niepełnosprawności członka rodziny oraz liczba wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych. Pomoc w postaci świadczenia wychowawczego dla rodzin z dziećmi była wypłacana przez Ośrodek do 31-05-2022r. W roku 2024r. wypłacono świadczenia 500+ dla 8 dzieci w ramach koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego – decyzja Wojewody Łódzkiego.

Jednorazowe świadczenie „Za życiem” jest wypłacane od 2017r. Świadczenie przysługuje w wys. 4 000 zł w przypadku urodzenia dziecka niepełnosprawnego. W roku 2024 zostało wypłacone 1 takie świadczenie, w 2023r. wypłacono 2 świadczenia „Za życiem” a w 2022r. nie było wypłacane takie świadczenie.

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bełchatowie
mgr Anna Kumor

